

คู่มือการปฏิบัติงาน

การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น

Tel. 042 -292237 ต่อ 10

<https://banchansao.go.th>

ตำบลบ้านจั่น อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 20 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 ได้กำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ประกอบกับมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาพแวดล้อมและการบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบล อาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเก็บ ขนและการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะเพื่อประโยชน์การรักษาความสะอาด การจัดระเบียบในการจัดเก็บ ขน กำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย เพื่อให้สามารถบังคับให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายอย่างเคร่งครัด เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ป้องกันไม่ให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญอันเนื่องมาจากระบบของโรคอันอาจเกิดจากมูลฝอย

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น จึงได้จัดทำคู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานในเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เพื่อใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น เพื่อเป็นเครื่องมือปฏิบัติงาน ในแต่ละภารกิจป้องกันปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือการเลือกปฏิบัติและรวมถึงการป้องกันการละเมิดสิทธิหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น โดยได้กำหนดหน่วยงานหรือ ผู้รับผิดชอบ ในการนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น หรือเป็นอย่างไรว่า คู่มือที่จัดทำขึ้นนี้ จะเกิด ประโยชน์สูงสุดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานนี้

1. บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำ บำรุงรักษา และให้บริการ สาธารณะแก่ประชาชน ซึ่งต่อมาได้มีการถ่ายโอนภารกิจการบริหารจัดการสาธารณะจากส่วนราชการไปองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานดำเนินการมาเรื่อยๆ โดยยึดหลักการว่า “ประชาชนจะต้องได้รับบริการ สาธารณะที่ทันสมัยไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความ โปร่งใส มีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน ภาคประชาสังคม และ ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ” การขยายตัวของชุมชนเมืองและการ เจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่ง ปฏิกูลเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ส่งผลกระทบต่อ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลายพื้นที่ ได้ประสบปัญหาไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสม และเกิดความ ขัดแย้งในการดำเนินการปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล จำเป็นจะต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้ไม่ ้ปัญหาขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้น เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อ โดยกฎหมายที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลดังนี้

พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

มาตรา 16 “ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการ จัดระบบ การบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย”

2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำ

การจัดทำคู่มือการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านจั่น มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อให้พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่นและพนักงานจ้างที่มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็น ulyลักษณะอักษร ซึ่งแสดงรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของกิจกรรม/กระบวนการต่างๆของการ จัดการขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

๒. เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้การทำงานของงานกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ได้มาตรฐานเป็นไปตามเป้าหมาย ได้ผลผลิตหรือการบริการที่มีคุณภาพ เสร็จรวดเร็วทันตาม กำหนดเวลา มีการ ทำงานปลอดภัย บรรลุข้อกำหนดที่เล็งเห็นของกระบวนการ และเพื่อบริหารจัดการขยะให้ เกิดประโยชน์สูงสุด

3. หน้าที่ความรับผิดชอบ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น

4. การดำเนินการจัดเก็บขยะ

1. จัดเก็บขยะให้หมดทุกถังหรือให้บริษัทขยะตกค้างน้อยที่สุด เพื่อป้องกันปัญหาเรื่องกลิ่น พืชมีสภาพ และพาหะนำโรค

2. จัดเก็บขยะแยกตามประเภท/ชนิดของขยะที่ได้คัดแยกไว้ เช่น การจัดเก็บขยะรีไซเคิล แยกต่างหาก จากขยะย่อยสลาย ขยะทั่วไปและขยะอันตราย

3. ควรมีเครื่องมือที่เกิดการฟุ้งกระจายของขยะและการกรู้อของน้ำขยะขยะในขณะจัดเก็บรวบรวม

4. ห้ามมิให้ระบายน้ำเสียที่เกิดจากการล้างหรือทำความสะอาดถนน และสถานที่เก็บขยะ ลงสู่แม่น้ำ แอ่งน้ำ ลำน้ำ คลองระบายน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติอื่นๆ

5. การป้องกันอันตรายสำหรับพนักงานเก็บขน

1. จัดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้เพียงพอสำหรับพนักงานเก็บรวบรวมขยะ เช่น ถุงมือ รองเท้า ฝักปิดจุก เป็นต้น รวมทั้งกางเกงในพนักงนแต่งกายให้ถูกสุขลักษณะ โดยใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตราย ที่จัดเตรียม ให้ ได้แก่ การสวมเสื้อที่รัดกุม ใส่ถุงมือให้มิดชิด สวมรองเท้าหุ้มส้น และใช้ฝักปิดจุกตลอด ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

2. ตรวจสุขภาพพนักงานเก็บรวบรวมขยะเป็นประจำทุกปีแต่แรกเริ่มและรณเก็บรวบรวมขยะ ให้ อยู่ในสภาพดีตลอดเวลา

6. การเก็บขยะมูลฝอย

การขนส่งหรือเคลื่อนย้ายขยะควรปฏิบัติตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

1. ควรมีคุณสมบัติให้มีการบรรจุขยะเก็บที่หนักน้ำหนักที่กำหนดไว้สำหรับรถเก็บรวบรวมขยะนั้นๆ

2. ขยะจะต้องถูกขนส่งในภาชนะบรรจุหรือตู้ที่ปิดของยานพาหนะขนส่ง อาทิการปิดฝาถังท้าย ของรถยนต์เก็บขยะแบบอัตโนมัติระหว่างทางขนส่ง

3. ควรมีความรู้หรือเลขน้ำขยะสิ่งขยะ ระหว่างการขนส่งโดยการจัดให้มีสิ่งรองรับน้ำขยะสิ่งขยะ

4. จำกัดความเร็วของรถในช่วงที่วิ่งผ่านชุมชนบริเวณทางร่วมหรือทางแยกให้มีความเร็วไม่เกิน 50 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพื่อป้องกันปัญหาการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองและอุบัติเหตุ

5. พนักงานขับรถ จะต้องปฏิบัติตามที่ข้อความระมัดระวัง และปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด

6. ห้ามมิให้ระบายน้ำขยะ และน้ำเสียที่เกิดจากการล้าง หรือทำความสะอาดถนนที่เก็บขยะ ลงสู่ แม่น้ำ แหล่งน้ำ ลำน้ำ คลองระบายน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติอื่นๆ โดยปราศจากการ บำบัดจน ใต้ค่าตามมาตรฐานคุณภาพน้ำที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ติดตั้งป้ายหรือเครื่องหมายแสดง ทางเข้า สถานีกำจัดขยะให้ชัดเจน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้นจากประชาชนที่สัญจรผ่านไปมา

8. ตารางการปฏิบัติงานในการออกจัดเก็บขยะ

-4-

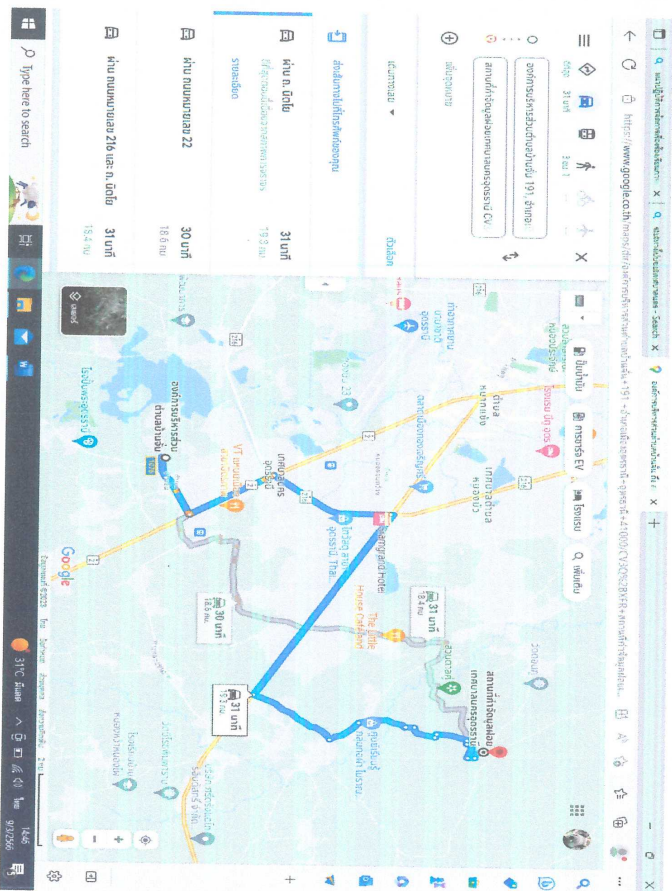
ตารางการจัดเก็บ ขน มูลฝอยทั่วไป
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ทะเบียนรถ วัน/เวลา	ทะเบียน 82-6694 อด	ทะเบียน 82-6694 อด (ออกปฏิบัติงานช่วงเช้า)	ทะเบียน 83-0049 อด (ออกปฏิบัติงานช่วงบ่าย)
จันทร์ (เวลา 08.00-16.00 น.)	หมู่ 1 บ้านจั่น , หมู่ 5 บ้านศรีวิไล	หมู่ 3 บ้านคำกั้ง ตลาดบ้านคำกั้ง คุ้มบูรพาชัย โรงเรียนบ้านคำกั้ง	หมู่ 2 บ้านหนองตุม (สายตรง) หมู่ 7 บ้านหนองเคียน โรงเรียนบ้านหนองตุม
อังคาร (เวลา 08.00-16.00 น.)	โรงเรียนค่ายประจักษ์ศิลปาคม วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านจั่น ชลดา 1 , หมู่ 1 บ้านจั่น (บางส่วน) , ชูชุกิเจียงอุดร เซเวนอีเลฟเว่น (ชลดา)	หมู่ 10 บ้านลิ่งคำ	หมู่ 2 บ้านหนองตุม โรงเรียนอุดรพัฒนการ โรงเรียนราชูทิศ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี (สพม.20)
พุธ (เวลา 08.00-16.00 น.)	หมู่ 8 บ้านหนองใหญ่ หมู่บ้านปามทอง	หมู่ 11 บ้านโนนภูทอง ตลาดคำกั้ง	หมู่ 6 บ้านวังปลาผา หอพักวิภาวิกับพักอยู่ดีมีสุข (หมู่ที่ 2) วิทยุการบิน บริษัท สไตโรเมติก(ไทยแลนด์) จำกัด บริษัท ฮอล์ม แมชชีนเนอรี่ เอเชีย จำกัด
พฤหัสบดี (เวลา 08.00-16.00 น.)	ม.1 บ้านจั่น (บางส่วน) โรงเรียนค่ายประจักษ์ศิลปาคม เทคโนโลยีบ้านจั่น ชูชุกิเจียงอุดร เซเวนอีเลฟเว่น (ชลดา)	หมู่ 11 บ้านโนนภูทอง (คุ้มโชคทวีคุณ) หมู่บ้านชลดา 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีโคกสะอาดอุดรธานี	โคกสีทน โคกหนองแดง หมู่ 9 บ้านเลื่อมพิลึกสายตรงยาวถึงบ้านไร่ หมู่ 10 สนามกอล์ฟ
ศุกร์ (เวลา 08.00-16.00 น.)	บ้านเอื้ออาทร 5	ตลาดบ้านคำกั้ง บ้านไร่ หมู่บ้านธารทอง โรงเรียนบ้านคำกั้ง	หมู่ 9 บ้านเลื่อมพิลึก โรงเรียนบ้านเลื่อมพิลึก โรงเรียนอุดรพัฒนการ โรงเรียนราชูทิศ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี (สพม.20)

9. การกำจัดขยะมูลฝอย

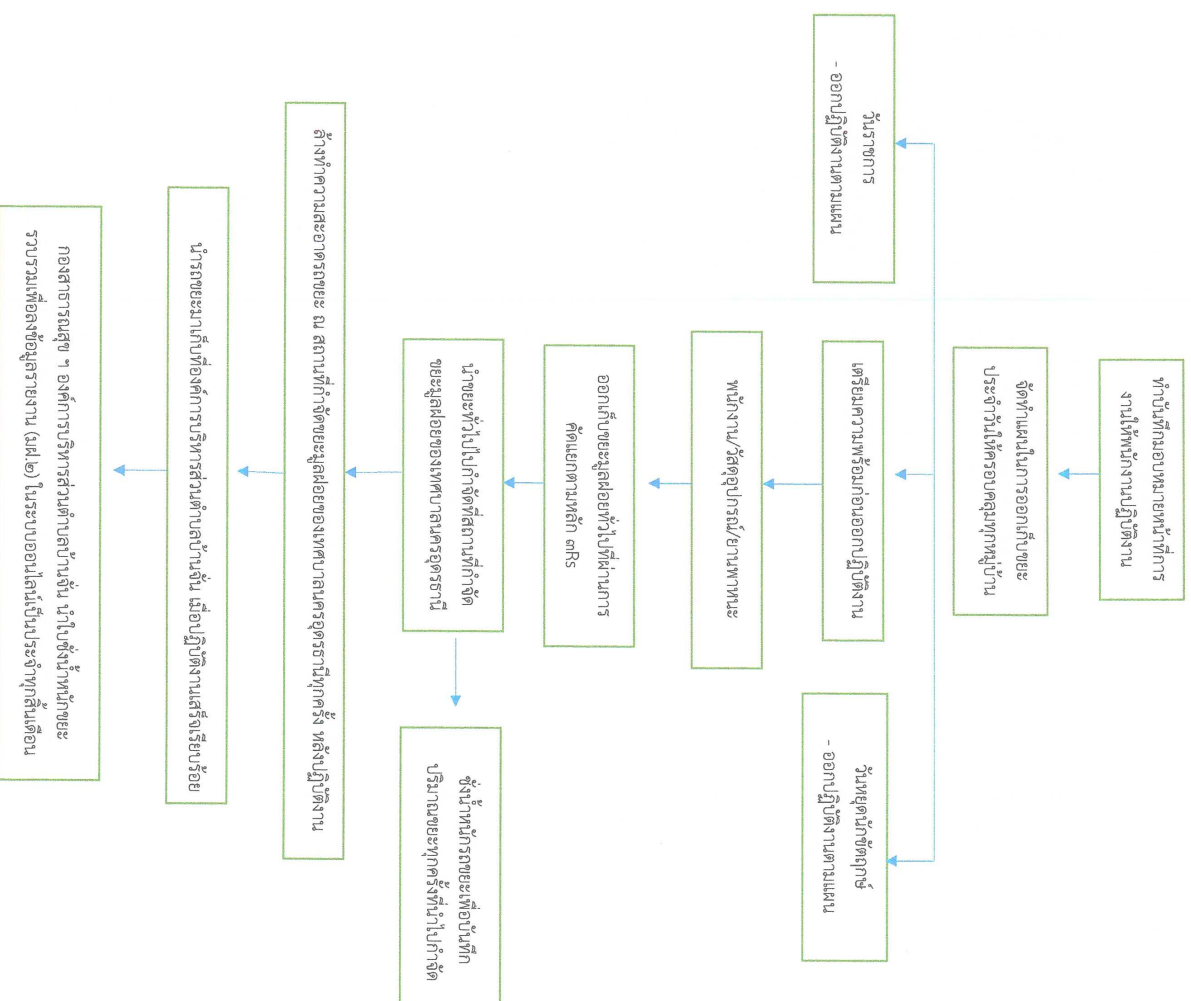
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น จะทำการเก็บขยะไปยังสถานที่สำหรับฝังกลบขยะอย่างถูกต้อง สุขาภิบาล ณ. ปอขยะของเทศบาลนครอุดรธานี ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านโคกหนองหาด ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมือง อุดรธานีพื้นที่จำนวน 296 ไร่ โดยการขยะส่งตามเส้นทางจากรถสายหลักเป็นระยะทางไป-กลับ ประมาณ 40 กิโลเมตร

แผนที่เส้นทางในการเก็บขยะไปยังสถานที่สำหรับฝังกลบขยะ ณ. ปอขยะของเทศบาลนครอุดรธานี ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านโคกหนองหาด ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี

10.

ขั้นตอนการปฏิบัติงานในการเก็บขยะ
กองสารมลพิษและสิ่งแหวัดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น

11. การกำจัดขยะอันตราย

ขั้นตอนที่ 1. รวบรวมขยะอันตรายไม่ชุมชนโดยแยกใส่ในถังขยะ(สีแดง) ชุมชนและ ๑ จุด
ขั้นตอนที่ 2. พนักงานนำรถยนต์เก็บรวบรวมขยะอันตรายที่คัดแยกไว้ เพื่อนำส่งองค์การบริหารส่วน
จังหวัดอุดรธานีดำเนินการกำจัดต่อไป

12. การติดตามประเมินผล

1. หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติงานจะต้องตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ทุกสัปดาห์ ตรวจสอบและทำความสะอาดรถทุกครั้ง วัน/อาทิตย์
2. หัวหน้าผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน ตรวจสอบการปฏิบัติงาน
3. รวบรวมสรุปผลการปฏิบัติงาน รายงานต่อผู้บริหารทราบทุกเดือน

13. ประโยชน์ของคู่มือ

1. บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่นได้รับทราบและเข้าใจกระบวนการปฏิบัติงานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
2. กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน และการดำเนินการพิจารณาเรื่องเรียนเกี่ยวกับการฝ่าฝืน จริยธรรมการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อกฎหมาย ของพนักงานส่วน ท้องถิ่น พนักงานจ้างทุกประเภทในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น มีความชัดเจน เป็นธรรม สามารถ ตรวจสอบได้

14. ช่องทางการร้องเรียน/ร้องทุกข์เสนอความคิดเห็น

1. ผ่านทางกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น
2. ติดต่อด้วยตนเอง (จดหมาย/หนังสือคำร้องทั่วไป/เอกสาร)
3. ไปรษณีย์ปกติ(จดหมาย/เอกสาร)
4. โทรศัพท์ 042-292-237 ต่อ 10
5. <https://banchansao.go.th>
6. ร้องเรียนทาง Face book
7. สายตรงนายกององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจั่น โทร. 092-4489832